

Tjugofemte söndagen efter Trinitatis

Dominica quinviginti

Epistel: 1 Tess. 4: 13-18, Evangelium: Matt. 24:15-28

Inför Människosonens ankomst - Förödelsens styggelse

Jerusalem är öde,

Dess tempel fallit ner,

Dess präster äro döde,

Dess spira är ej mer;

Men Kristi rike varar

Och sig alltmer förklarar.

Välsignad vare han

Som kom i Herrens namn!

Så sjunger vi i Franzéns vackra adventspsal, och innehållet sammanfattar väl ämnet för den här söndagen. Vi närmar oss slutet på kyrkoåret och då vänds våra blickar mot det som föregår tidens slut, mot Jesu återkomst i härlighet och domens dag.

Jesu ord i vår text griper över mycket som har med förhärdelse och frälsning, dom och räddning att göra. De handlar om sådant som skett i tiden före Kristus, de handlar om det som en tid efter Kristi tid på jorden skulle drabba Jerusalem, och de handlar om den yttersta tidens vedermödor.

Jesus har i ett långt tal skarpt gått till rätta med fariséerna. Deras bud och stadgar stänger himmelriket för människorna. De är som vitkalkade gravar, rena och fina utanpå, men inuti fyllda av död och orenlighet. De mödar sig om en vacker fasad, men inom sig bär de ondskan.

Och så vänder sig Jesus i klagan till Jerusalems invånare. Hur ofta har han inte velat samla dem till sig, likasom hönan samlar kycklingarna under sina vingar. Men förgäves. De vill inte ha med Herren att göra, och därför slutar det med, att så som de framhärdat i att vända Herren Gud ryggen, så skall han till sist vända sig från dem och öppna portarna till undergången. ”*Se, ert hus kommer att stå öde.*”

Lärjungarna tyckte nog att deras Mästare varit lite väl negativ. Visst var det andliga tillståndet nog så sorgligt, men man hade ändå det ståtliga templet, man hade gudstjänsten, offertjänsten. Templet var själva symbolen för Israel som Guds folk. Det verkar som om lärjungarna ville påminna Jesus om detta när de lämnar templet. ”Se vilka stenar, se vilka byggnader”, säger de. Och så svarar Jesus: *”Ni ser allt detta. Amen säger jag er: Här skall inte lämnas sten på sten. Allt skall brytas ner.”*

Jesus och lärjungarna går nu upp på Oljeberget, och när de har satt sig ner däruppe med utsikt över staden, frågar lärjungarna Jesus om när detta skall ske, om tecknen på Jesu återkomst och tidens slut. Och så börjar Jesus berätta om de svårigheter och vedermöror som skall komma, dels under lärjungarnas tid och sedan i den yttersta tiden. Och här flätas händelserna samman - Jerusalems förstörelse och jordens sista tid: Stridslarm och krig, katastrofer, förföljelser och ofattbara grymheter, falska profeter, laglöshet, - en nöd så svår att jorden aldrig sett och aldrig kommer att se dess like, ja, om inte Herren förkortade den tiden skulle ingen människa bli frälst. Men *”evangelium om riket skall predikas i hela världen till ett vittnesbörd för alla folk, och sedan skall slutet komma”*, säger Jesus.

Jesus understryker i vår text hur viktigt det är att vara vaken inför vad som sker och vad som skall ske: *Den som läser detta bör noga lägga märke till det...* *”Jag har nu sagt er detta i förväg...”* *”Där den döda kroppen är samlas gamarna...”*

Döda kroppar och gamar är ingen tilltalande bild, men för den som ser dessa stora fåglar börja kretsa runt en bestämd plats är det uppenbart vad det handlar om: *”Där den döda kroppen är samlas gamarna...”*

Det betyder: Var uppmärksam på tecknen! Förstå vad som händer! När detta börja ske, tecknen som Jesus talat om - *”då måste de som är i Judeen fly bort till bergen...”* Och då handlar det om Jerusalems förstörelse - och samtidigt handlar det om Jesu återkomst på den yttersta dagen: *”Ty liksom blixten går ut från öster och syns ända bort till väster, så skall Människosönens ankomst vara.”* Var uppmärksam på tecknen! Var redo! Bered dig att möta din Gud! (Amos 4:12)

I vår text hänvisar Jesus till Daniels profetior: *”När ni då ser 'förödelsens styggelse', som profeten Daniel talar om, stå på helig plats...”*

Uttrycket ”förödelsens styggelse” används i Mackabéerböckerna i Apokryferna och syftar då på det altare åt avguden Zeus, som Antiokus Epifanes lät resa på brännoffersaltaret i templet. Sedan templet renats och återinvigts efter detta vanhelgande firade judarna den ”tempelinvigningens högtid” som det talas om i Joh. 10:22.

Jesus kopplar samman detta med ”förödelsens styggelse” med det som sedan skedde åren 66 - 70 e.Kr. Judarna hade gjort uppror och Cestius Gallus omringade med romerska styrkor Jerusalem och trängde ända fram till tempelmurarna. Romarna mötte dock så hårt motstånd att de för en tid tvingades dra sig tillbaka, innan de under Titus ledarskap återupptog belägringen.

De kristna, som tog Jesu varningar på allvar, förstod nu att den förstörelse Jesus talat om, var nära. ”Den styggelse som åstadkommer förödelse”, de romerska härarna, skulle snart under oerhörda grymheter inta Jerusalem och ”Förödelsens styggelse” skulle snart stå på helig plats - romerska soldater offrande till sina legionstandar på själva tempelplatsen, med det brinnande templet som bakgrund.

”När ni ser Jerusalem omringas av härar, då skall ni veta att staden snart skall bli ödelagd. Då måste de som bor i Judéen fly bort till bergen, och de som bor inne i staden måste lämna den, och de som är ute på landet får inte gå in i staden. Ty detta är vedergällningens tid, då allt som är skrivet skall gå i uppfyllelse” (Luk 21:20-22). ”Se, ert hus kommer att stå öde...” ”Här skall inte lämnas sten på sten. Allt skall brytas ner...”

Och de kristna lydde Jesu ord och flydde i tid innan de romerska härarna under Titus återkom och intog och i grund förstörde staden.

Så frälste Herren de sina undan domen, och så skall ske också den gången då den sista stora vedermödan går över jorden. *Jerusalem är öde, Dess tempel fallit ner, Dess präster äro döde, Dess spira är ej mer; Men Kristi rike varar Och sig alltmer förklarar...*

Guds rike går ej under. Ut över jorden sprids evangelium. ”Kristus befallde oss att predika för folket och vittna om att han är den som Gud har bestämt till domare över levande och döda”, säger Petrus. ”Om honom vittnar alla profeterna, att var och en som tror på honom får syndernas förlåtelse genom hans namn” Apg. 10. Så skall ”evangelium om riket predikas i hela världen till ett vittnesbörd för alla folk, och sedan skall slutet komma” Matt. 24: 14.

När kommer den sista tiden? Nya Testamentet kallar tiden från Jesu människoblivande till nu för den sista tiden.

”Sedan Gud i forna tider många gånger och på många sätt hade talat till fäderna genom profeterna, har han nu i den sista tiden talat till oss genom sin Son” Hebr. 1: 1-2.

”Kära barn, den sista tiden är här. Och liksom ni har hört att Antikrist skall komma, så har redan nu många antikrister trätt fram. Av detta förstår vi att den sista tiden har kommit” 1 Joh. 2:18.

När Markus återger Jesu ord om Jerusalems förstörelse och om Människosönens återkomst, nämner han också om förödelsens styggelse, men som en person: ”När ni ser 'förödelsens styggelse' stå där han inte skulle stå...” Förödelsens styggelse kan således också syfta på en person, den Antikrist som Johannes talar om.

Många antikrister har trätt fram, falska profeter och lärare i vilka Antikrists ande är verksam. Jesus varnade för dem: ”Många falska profeter skall träda fram och bedra många. Och eftersom laglösheten tilltar, kommer kärleken att svalna hos de flesta... Om någon då säger till er: Se här är Messias, eller: Där är han, så tro det inte. Ty falska messiasgestalter och falska profeter skall träda fram och göra stora tecken och under för att om möjligt bedra även de utvalda.”

Men också en personlig Antikrist skall i de sista tiderna träda fram: ”Låt ingen bedra er på något sätt. Ty först måste avfallet komma och laglöshetens människa, fördärvets son, öppet träda fram,

motståndaren som förhäver sig över allt som kallas gud eller heligt, så att han sätter sig i Guds tempel och säger sig vara Gud” skriver Paulus i 2 Tess. 2.

Antikrist betyder mot Kristus eller i stället för Kristus. Med de lutherska fäderna tror och bekänner vi att påven/påvestolen är Antikrist. Han framträder med anspråk på att vara Kristi ställföreträdare på jorden. Han kallar sig den helige fadern - en benämning som i Skriften endast tillkommer Gud. Han framträder i kristendomens mitt och föreger sig vara kyrkans huvud - något som Skriften säger att Kristus är. Han stiftar nya läror, i strid med Guds ord, och han förbannar och fördömer dem som lär frälsning av nåd allena genom tron, utan gärningar. Så har påven satt sig i Guds tempel. Så säger han sig vara Gud och förhäver sig över allt som kallas gud eller heligt.

”I Alexandria [styrde prästerna] gemensamt kyrkan, såsom även apostlarna och efter dem alla biskoparna i hela kristenheten gjort, tills påven uppreste sitt huvud över alla. Detta visar på det kraftigaste, att påven är den verkliga antikrist, som upphöjt sig över och satt sig upp mot Kristus, då han menar, att de kristna icke bli saliga utan hans makt, som dock ingenting är och som icke är förordnad och påbjuden av Gud. Detta är detsamma som ”att sätta sig över Gud och mot Gud”, (2 Thess 2:4) såsom den helige Paulus säger. Sådant göra dock varken turkarna eller tatarerna, huru arga fiender till de kristna de än äro, utan de låta vem som vill det tro på Kristus och kräva blott skatt och utvärtes lydning av de kristna. Men påven vill icke lämna tron (på Kristus) i fred utan säger, att man måste lyda honom, om man skall vardas salig. Detta vilja vi icke göra, utan hellre dö i Guds namn.” (SKB, s 321).

”Den laglöses ankomst är ett verk av Satan och sker med stor kraft, med lögnens alla tecken och under och med all slags orättfärdighet som bedrar dem som går förlorade, eftersom de inte tog emot sanningen och älskade den, så att de kunde bli frälsta. Därför sänder Gud en kraftig villfarelse över dem så att de tror på lögnen och blir dömda, alla dessa som inte har trott på sanningen utan njutit av orättfärdigheten” (2 Tess. 2).

”Den som har skall få, och det i överflöd, men den som inte har, från honom skall tas också det han har”, säger Jesus vid ett tillfälle (Matt. 13: 12). Den som har gett Sanningen rum, som vill ha Guds ord till sina fötters lykta och till ett ljus över levnadsvägen, som ger Ordet rätt såväl när det dömer som frikänner, skall ha liv och ha övernog genom detta Ord. Men den som förnekar och förkastar Guds ord, ”från honom skall tas också det han har”. Han skall mista själva sanningen och tro villfarelsen och gå förlorad.

Gud hjälpe oss att förbli vid Sanningen! Må kärleken till Sanningen regera våra hjärtan!

”Kära barn, den sista tiden är här...” Att vi går emot den tid då ”himlarna under våldsamt då skall försvinna och himlakroppar upplösas av hetta och jorden och de verk som är på den inte mer skall finnas till” (2 Petr. 3), det är uppenbart för alla som med öppen blick tyder tidens tecken. Miljöförstöringen accelererar. ”Himlen skall försvinna som en rök och jorden nötas ut som en klädnad”, profeterade Jesaja (Jes. 51:6). I en del områden på jorden är den blå himlen försvunnen och en tjock gulaktig dimrök skymmer sol, måne och stjärnor och människorna får gå med munskydd för att inte drabbas av andnöd. Naturkatastrofer avlöser varandra. Kriget härjar. Epidemier sprider sig över jorden. Svält och hungersnöd skördar stora offer dagligen. Falska läror och lärare översvämmar kristenheten och världen, och de skall göra

tecken och under så att om möjligt vore även de utvalda skulle förföras. Det är vedermodans tid. Folken grips av ångest och står rådlösa vid havets och bränningarnas dån. Världen går in i slutkrisen. *"Kära barn, den sista tiden är här..."*

Hur skall det då gå för oss? Kan Guds folk fortsätta sjunga: *Men Kristi rike varar Och sig alltmer förklarar...* Ja, så skall alla de som tillhör Kristus fortsätta sjunga och intill tidens slut bjuda ut syndernas förlåtelse, evigt liv och salighet i Jesu Kristi namn. Ännu är nådatid! Ännu är tid att vända om till Herren!

Och så skall kristna inte glömma, att när Herren talar om den stora vedermodans tid och om allt det svåra som skall övergå världen, så säger han till de sina: *"När detta börjar ske, så rätta på er och lyft upp era huvuden, ty då närmar sig er förlossning"* (Luk. 21: 28). När träden börjar knoppas är det förebud om att den ljuvliga vårens tid är inne. På samma sätt vet ni, att när allt detta sker i världen så är Guds rike nära.

Genom nöden lyser löftesorden från Jesu mun: *Var inte rädd, du lilla hjord, ty er Fader har beslutat att ge er riket"* (Luk. 12: 32). *"Mina får lyssnar till min röst, och jag känner dem, och de följer mig. Jag ger dem evigt liv, och de skall aldrig någonsin gå förlorade, och ingen skall rycka dem ur min hand. Vad min Fader har gett mig är större än allt, och ingen kan rycka dem ur min Faders hand"* (Joh. 10: 27-29).

Med Guds makt blir ni genom tron bevarade till den frälsning som finns beredd och skall uppenbaras i den sista tiden, betygar Petrus, gläd er därför, om ni nu en kort tid måste utstå prövningar av olika slag... Ni är på väg att vinna målet för er tro, era själars frälsning (1 Petr. 1).

Och Paulus: *Jag hävdar att den här tidens lidanden väger lätt i jämförelse med den härlighet som kommer att uppenbaras och bli vår* (Rom. 8).

Snart kommer Jesus tillbaka. Då skall alla de som här förkastade Guds kallelser och förhärdade sina hjärtan ropa till bergen och klipporna: *"Fall över oss och göm oss för hans ansikte som sitter på tronen och för Lammets vrede. Ty deras vredes stora dag har kommit, och vem kan då bestå?"* (Upp. 6: 16f.) Men alla fattiga syndare som här tog sin tillflykt till syndares Frälsare skall då mötas av välkomsthälsningen: *"Kom, ni min Faders välsignade, och ta i besittning det rike som stått färdigt åt er från världens begynnelse."* (Matt. 25)

Och de orättfärdiga skall gå bort till evigt straff, men de rättfärdiga till evigt liv.

Amen.